

Hensyn til denne Deel af Fæstegodsset, og jeg troer ikke, det kan ansees uhenstigtsmæssigt, at lade det forsøges, hvorvidt Friheden kan naae, førend Tvangen behøves. Naar der er hentydet til Uttringer, som jeg selv skulde have fremkommet med paa et andet Sted, saa troer jeg ikke, at disse Uttringer staae i nogen saadant Berørelse med denne Sag, at jeg behøver at give nogen videre Forklaring over dem for Thinget. Forøvrigt har jeg ved den antydede Leilighed udtalt, at Grunden til den forrige Indenrigsministers Udtrædelse af Ministeriet ikke laae i en Dissens mellem ham og Ministeriets øvrige Medlemmer om Landbopolitiken (Hør!); men jeg har derimod ingenlunde udtalt Noget om de enkelte specielle Planer, han havde, og deres Fortættelse af den følgende Indenrigsminister, Noget, som jeg dengang ikke heller var istand til at udtale mig om, fordi disse Planer endnu ikke havde foreligget det hele Ministerium til Overveelse, eller den nye tiltrædende Indenrigsminister havde havt Leilighed til at ordne sit Omdømme og at yttre sig derom.

With: Jeg kan ikke nægte, at jeg har en vis Forkjærlighed for dette Forslag. Den ærede Forsamling vil maaskee erindre, at det var mig, som første Gang bragte det paa Bane, og at jeg ved vor ærede Alderspræsident først fik det bragt frem i den roeskildste Stænderforsamling i 1842, hvor det dog faldt igjennem, samt at jeg derefter selv indbragte det i 1842 og senere i 1844 i den viborgske Forsamling. Der faldt det vel ikke igjennem, men det blev henviist til en Committee, og i denne var der nogle Medlemmer, som vare stærkt imod Forslaget, saa at, uagtet jeg gjorde mig al mulig Umage for at fremsthynde Sagen, kunde jeg dog ikke faae Committeebetænkningen saa tidligt færdig, at den kunde blive Gjenstand for Forsamlingens Drøftelse, og Forslaget havde altsaa den Skæbne at blive udfødt i en fjern Fremtid. Da Forslaget nu er kommet til os fra Landsthinget, modtager jeg det saa meget hellere, som jeg ikke kan indsee, at det paa nogen Maade kan skade i Henseende til det Hovedforslag, som man forventer, at Ministeriet vil fremkomme med paa næste Rigsdag angaaende Fæstegodssets Overgang til Selveten-

dom (Hør!). De maae betænke, mine Herrer, at dette Lovforslag kun gaaer ud paa at gjøre det til Lehn og Stamhuse hørende Bøndergods lige med alt andet Gods, saa at de Regler, som i sin Tid ville blive bestemte for Fæstegodssets tvungne Afstaaelse, tillige kunne blive anvendelige for Lehn, Stamhuse og Fideicommisser. Naar man nu virkelig maa erkjende, at det Duffeligste er, at disse Forhold ordnes overeensstemmende med Friheden, saaledes, at det overlades Contrahenterne mellem Fæster og Eier frivillig at træffe Overenskomst i saa Henseende, saa troer jeg ikke, at man bør tage i Betragtning saa snart som muligt at fremme dette Lovforslag.

En anden Sag er det, at man, naar man seer, at den frivillige Opfordring ikke hjælper, da kommer med et Lovforslag, som paa en Maade medfører Tvang; man maa dog, efter min Overbeviisning, altid søge, saavidt muligt, at naae det gode Maal ved en frivillig Forening. Er man enig heri, saa skyde man ikke dette Forslag ud i en uvis Fremtid, saa søge man ikke at hindre dets Antagelse ved at nedsætte en Committee i den korte Tid, vi endnu have at tilbage at være samlede. Sagen er os Alle tilstrækkelig bekjendt, den er drøftet tilfulde i Landsthinget, og vi have derfra Forarbejder, der ere ligesaa gode som dem man kan vente, naar her bliver nedsat en Committee; at nedsætte en Committee, er, efter mine Begreber, det samme, som at staae Lovforslaget ihjel. Derfor, mine Herrer, de af dem, som ønske at Friheden skal kunne bestaae endnu nogen Tid, for at man kan faae frivillige Overenskomster tilveiebragte, stemme for, at Sagen gaaer til 2den Behandling.

B. Christensen: Ja, det er et noget haardt lydende Alternativ, min høitærede Ven, der nys satte sig, stiller os, der ville have en Committee nedsat, at sige, at vi derved ville staae Sagen ihjel. (Ho!) Jeg skal imidlertid udsætte mig for den Beskyldning, skjøndt jeg troer, at et Liv næsten ligesaa langt, som den sidste ærede Talers, maa give Vidnesbyrd for mig, om at jeg er en af dem her i Landet, som mindst ville bidrage til at staae det Slags Sager ihjel, forsaavidt de virkelig ere gode; men det er imidlertid ikke det, jeg skal dvæle